

Tenslotte kan niet genoeg worden herhaald, dat talrijke zoogenaamde vegetariërs (*lacto*-vegetariërs!) met hun gebruik van melk, kaas en eieren vaak meer dierlijk eiwit tot zich nemen dan de matige „carnivoren” onder ons.

's-Gravenhage, 6 Maart 1924.

J. G. SLEESWIJK.

INSULINE-DISTRIBUTIE.

Dezer dagen vernamen wij door de dagbladers, dat een tweetal Utrechtsche artsen een coöperatieve Insuline-verbruiksvereniging hebben opgericht, die met binnen- en buitenlandse insuline-fabrikanten contracten zal afsluiten en aan artsen en patiënt-leden der vereniging insuline zal leveren tegen groothandels-prijs met enkele procenten verhoogd voor administratiekosten. Insuline-berichten komen evenals mededeelingen over nieuwe bismuth- en arsenicumpraeparaten, BAYER's Xⁿ, psychoanalyse enz. het eerst door de dagbladers ter kennis, zoodat het ook geen verwondering behoeft te baren, dat ook dit voornemen niet eerst ter kennis en beoordeeling van deskundigen werd gebracht.

Op den voorgrond stellende, dat ik overtuigd ben van ideëele motieven, die tot de oprichting van zulk een verbruiksvereniging hebben geleid, meen ik toch niet te mogen nalaten daartegen een waarschuwend woord te doen hooren. Als begrijpelijke redenen gelden de hooge kosten der insuline-behandeling, veroorzaakt door den hoogen prijs van het praeparaat, en inderdaad blijkt nu, dat de fabrikanten hun kostprijs wel wat hoog hebben gesteld en gerust tot $\frac{1}{4}$ van den oorspronkelijken prijs konden terugbrengen. Maar wie moeten nu getroffen worden? De distribuanten van insuline, de apothekers, die geen schuld dragen aan den hoogen prijs, maar die, waarschijnlijk toch wel in verband met sociale noodzakelijkheid, opgelcid zijn en de bevoegdheid bezitten, om geneesmiddelen te distribueren. Dat hun daarvoor een bepaalde korting toekomt, voor risico en administratiekosten, ook wanneer het product als zoodanig zonder verdere verwerking of onderzoek wordt afgeleverd, zal wel niemand ontkennen. Wie inlichtingen vraagt in de zakenwereld, zal tot de verbluffende ontdekking komen, dat verkoopers van meubelen, tapijten, toiletartikelen, suikerwaren en zelfs van noodzakelijke levensbehoefden, zooals melk en brood, zich niet tevreden stellen met de winstmarge, die de apotheker ontvangt bij den verkoop van dit en andere fabriekmatig bereide geneesmiddelen. Wie de boeken raadpleegt van een groothandel in geneesmiddelen, waar door den grooten omzet het onkostencijfer naar evenredigheid veel minder is dan in de apotheek, zal zien, dat zelfs daar de administratieve onkosten ongeveer 15 pCt. van het omzetcijfer bedragen.

Waarschijnlijk zal het verdwijnen van insuline uit de apotheek velen koud laten. Voor de meeste apothekers heeft de omzet geen betekenis en waarschijnlijk zal de coöperatieve verbruiksvereniging wel bemerken, dat administreeën geld kost, zoodra de liefhebberij der oprichters bezonken is. Maar in beginsel moet ik front maken tegen deze nieuwe poging om de distributie van geneesmiddelen te verplaatsen buiten de apotheek. Insuline in de verbruiksvereniging, verbandwatten in de manufacturenwinkel, medicinale wateren bij den vischhandelaar, slaapmiddeltjes bij kappers en sigarenwinkeliers, enz. Acht men een stand van bevoegden voor geneesmiddeldistributie onnoodig, laat men dan beginnen de toelating van studeerenden in de pharmacie aan de universiteit stop te zetten, geen examens meer af te nemen en ieder vrijheid te laten geneesmiddelen te verkoopen, liever dan door voortdurende verbrokkeling het apothekersbedrijf alle bronnen voor een behoorlijk bestaan te ontnemen. Indien er een vereniging moet worden opgericht om minder gegoeden ook het gebruik van insuline mogelijk te maken, zullen de apothekers gaarne daartoe medewerken, maar dan zou zulks op geheel anderen weg moeten geschieden dan door een verbruiksvereniging, waarvan wel de gegoeden eenige voordeelen kunnen genieten, daar die toch nimmer het insuline binnen het bereik van on- en minvermogenden kan brengen. Wie philanthropie wil beoefenen, moet daarvoor zelf wat offeren, maar de practische toepassing zijner philanthropie niet ten koste brengen van anderen, in casu de apothekers. Indien een arts, die zelf

kosteloos een diabetes-patiënt behandelt, mijn medewerking vraagt, ben ik bereid tegen groothandelaarsprijs, desnoods daar beneden en zonder administratiekosten, aan zijn patiënt insuline te verstrekken en ditzelfde zullen verschillende apothekers, met mij bereid zijn te doen. Maar moet daarom de gegoede patiënt niet even goed den arts als den apotheker toekennen, wat deze naar billijkheid in rekening brengt?

Laat de nieuwe vereeniging haar programma van actie veranderen, trachten contribuanten te krijgen, die het mogelijk maken, dat ook de ziekenfonds-patiënt door haar steun insuline kan bekomen, laat zij trachten de meer gegoeden (diabetes is immers een ziekte der rijken?) aan te sporen iets af te zonderen voor hun lotgenooten, die minder met aardse goederen bedeed zijn. Dan zullen de edele motieven, die haar oprichters zeker bezielde hebben, tot een betere uitkomst voeren.

's-Gravenhage, 7 Maart 1924.

J. J. HOFMAN, *apotheker*.

GALTON'S OPVATTING OVER „EUGENETICA”.

Naar aanleiding van het ingezonden stuk van J. LOBSTEIN in het vorige nummer bldz. 1072 het volgende:

Rasveredeling heeft ook GALTON slechts als verwijderd einddoel voor oogen gestaan. In zijn *Essays* heeft hij echter de volgende definitie van het door hem ingevoerde woord als studievak gegeven: „Eugenics is the science which deals with all influences that improve the inborn qualities of a race; also with those that develop them to the utmost advantage”. En bij de opening van het door hem gestichte laboratorium verklaart hij eugenetica als: „The study of agencies under social control that may improve or impair the racial qualities of further generations either physically or mentally.” GALTON heeft dus zonder twijfel voorloopig de studie van de erfelijkheidsverschijnselen bij den mensch op het oog gehad; wat ook uit zijn eigen wijze van onderzoek en uit die van het GALTON-laboratorium blijkt.

De naam *eugenese* wordt thans in denzelfden zin opgevat door vele zijner navolgers in verschillende landen. De internationale eugenetische commissie stelt haar programma in denzelfden geest; op het laatste congres te New-York in 1921 was het karakter der meeste voordrachten doordrongen van hetzelfde beginsel.

Het komt mij derhalve voor, dat er geen bezwaar is, ook in ons land dien naam te gebruiken en dat het zelfs gewenscht is bij het publiek den naam in dezen zin ingang te doen vinden en gelijktijdig, waar wij kunnen, verkeerde voorstellingen omtrent ons streven te weerleggen. Door GALTON'S definitie heeft de *eugenese* een bepaalden stempel gekregen. En wanneer men het letterlijk vertaalt, blijkt het toch een vrij onschuldig woord. „Goed geboren te zijn” is ons aller wensch.

Dit neemt niet weg, dat ik het volkomen met LOBSTEIN eens ben, dat een eventueel op te richten Centraal Bureau voorloopig eenvoudig „Bureau voor erfelijkheids-onderzoek bij den mensch” moet heeten, omdat het niets anders beoogt. In dien richting liggen ook onze plannen.

Zonder twijfel zal het gewenscht zijn de door minister DE VISSER geïnstalleerde wetenschappelijke commissie voor advies enz. op het belang van zulk een centrale instelling opmerkzaam te maken. Juist daarvoor is het ook zeer geschikt, dat er dezer dagen besloten is tot een volkomen samenwerking der bestaande organisaties, die zich hier met erfelijkheidsonderzoek bij den mensch bezighouden. Ik dank LOBSTEIN zeer, dat hij de aandacht op bovengenoemde commissie vestigde. Geneeskundigen, die belangstelling en werkkraft geven, hebben wij tot verwezenlijking onzer plannen noodig.

Utrecht, 10 Maart 1924.

M. A. VAN HERWERDEN.

MORS TACITURNA DOCET.

Moet uit den laatsten zin van het onder dezen titel in het *Tijdschrift* van 8 Maart (bldz. 1079) voorkomende bericht worden opgemaakt, dat de berichtgever, evenals de Pruisische overheid, het groote aantal lijkopeningen overbodig vindt? Zoo ja, dan vergeve men een jeugdig collega, dat hij zich gedrongen voelt enkele argumenten tegen deze strekking aan te voeren.